

ח. בן-גמליאל

איך יצביעו יהודים, מוסלמים ואירופים במשאל באלג'יריה?

(מאת סופר "הצופה" באלג'יר)

"בכל לבי, בשם צרפת, אני מבקש מכם להצביע "כן" — קרא הגנרל דה-גול ב־6 לספטמבר באספה המונית בככר הרפובליקה בפאריס. באלג'ירי הצטופפו באותה שעה רבבות סביב מקלטי הטלביזיה, שאחדים מהם העמדו לשרות הקהל בפינות רחוב, תחת שמירה.

מאז נאמו של הגנרל, החלה מערכה נרחבת באלג'יר למען ה"כן". כרוז צבעוני המראה דמות גברית מצ' ביעה "כן", הודבק על קירות כל הי רחובות ומוסדות צבוריים. על קירות בתים רבים, תחנות החשמליות, יכרי רות צבוריים נרשמה המלה "כן" בי אותיות "קדוש לבנה" ובצבע. במקור מות סואנים גם נרשם לכל רחוב הי רחוב: "כן לגנרל דה-גול". ראדיו אלז'יר והעיתונות המקומית שגם הם פתחו את המסע למען ה"כן" משדרים ומפרסמים בהרחבה את דעותיהם של כל האומרים "כן".

אולם בשעה שבצרפת עמה נערך מאבק בין "כן" ו"לא", מתנהלת הי מערכה באלג'יר למען ה"כן" בלבד. התעמולה למען ה"לא" אסורה בהחלט. באופן בלתי רשמי מנהלים מערכה זו המורדים והקומוניסטים בלבד בעיון קל במעשי הטרור האחרונים אפשר להבחין היסב כי מערכה זו אינה נר פלת במשקל. אמנם אינה נערכת כי אמצעים המקובלים, אך הפחד והטרור מעידים עליה. בעיקבות המשאל רבו הנפגעים המוסלמים ובאחד הכפרים, נרצחו גם נשים מוסלמיות שהצטרפו לארגון ה"נשים" של אשת הגנרל מסי. הפעיל מאד למען הצבעת הנשים במשאל.

מה פרוש "כן" ו"לא"?

לכאורה האזרח האלג'ירי והצרפתי נקרא להכרעה פשוטה. עליו להצביע "כן" בעד החוקה החדשה שמציע הגנרל דה-גול לצרפת, או לדחותה בי "לא". אך, כאשר מתבוננים וקוראים את התעמולה של ה"כן" ברחוב ובעי תונות האלג'ירית דומה כי החוקה נעלמה ואינה ממלאת כלל תפקיד מכריע. החוקה אמנם בשעת פורסמה בי עיתונות, במלואה, בשעה שנתפרסמה רשמית, אבל מסופקני אם פרט לסטי דנטים למשפט, אנשי-רוח מעטים י עסקני מפלגות עיין בה משהו בכובד ראש וניתח את סעיפיה. הקהל הרחב אינו מבין את נוסח החוקה, ושיקוליי נובעים מגורמים אחרים לגמרי. באחד העתונים המפרסם מדי יום דעות של מצביעים, נתפרסמה תשובה של אשה אירופאית. האופיינית לדעתם של המר נים. האשה שהשיבה לשאלת עתונאי אמרה: אינני מבינה בחוקה וגם לא הייתי מבינה לו קראתי אותה. אך אני סומכת על הגנרל דה-גול. ואם היא אומר להצביע בעדה אני אצביע "כן". בין עשרות תשובות של אירופאים ומושלמים שנתפרסמו בעתון, כמעט איש אינו מדבר על החוקה. המהיבים טוענים כי יצביעו "כן" מן הסיבות דל-הלן:

"כן" — נאמנות לגנרל דה-גול.
 "כן" — בעד אחוד אלג'יריה עם צרפת.
 "כן" — בעד נוכחות הצבא הצרפתי באלג'יריה.

"כן" — בעד ממשלה יציבה בצרפת. האם כל האירופאים יצביעו "כן"? אין ספק כי האירופאים ברובם יצביעו "כן". ב־28 לספטמבר, כן מהייב גם ההגיון. שהרי האירופאים היו אלו שעשו את המהפכה ב־13 למאי, כדי

איך יצביעו המוסלמים?

הנעלם הגדול בהצבעה למשאל היא הצבעת המוסלמים. המוסלמים עצמם עומדים מן הצד ואינם מתערבים כלל במתרחש. התעמולה ביניהם מתנהלת בעיקרה על ידי הצבא הצרפתי, ול-אחרונה ערך גם הגנרל סלאן המפקד האזרחי והצבאי של אלג'יר סיבוב גדול בין רכוזי המוסלמים. אולם מאידך גר ברת הפעילות של הפ. ל. (המורדים) נגד המשאל. ההתלהבות שאהזה את הי מוסלמים במהפכת ה־13 במאי פגה כי הרבה. עם עלות הגנרל דה-גול לשלטון נדמה היה לרבים מהם כי הקיץ הקץ לסבלותיהם. אך היום לאחר העלם עשן הפרסום והתעמולה נתברר כי יד הפ. ל. לא זו בלבד שלא נכרתה, אלא להיפך. הם העבירו את הטרור גם לצרפת עצמה ובימים אלו הקימו גם ממשלה אלג'יראית חפשית.

בידיעות ממקורות שונים מתקבלת הדעה, שהמוסלמים מעונינים כי צרפת תשאר באלג'יריה. הם עיפו מן המלחמה הממושכת ועקובת הדם, שלא נתנה כל תוצאות חיוביות אלא הרבן והרס. הם מהפללים לסיום מהיר של הבעיה ומקוים כי בעזרת הגנרל דה-גול סוף הפתרון לבוא. לפיכך יש להניח כי הם יצביעו בהמונים "כן", למרות שהם מעריכים (סוף בעמוד 8)